

Raportul anual al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE)

DECEMBRIE 2023

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
ȘI INTEGRĂRII EUROPENE AL
REPUBLICII MOLDOVA

Cuvânt înainte

Al Viceprim-ministrului, Ministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu Popescu.

Anul 2023 a reprezentat o perioadă marcată de determinare și angajament pentru atingerea obiectivului nostru de a deveni parte a familiei Uniunii Europene. Această perioadă a culminat

cu o veste mult așteptată: Consiliul European format din statele membre ale UE au decis să lanseze negocierile de aderare cu Republica Moldova. Și în acest an, diplomația noastră s-a ghidat de principiile 4D: **Dezvoltare Europeană; Dialog; Diplomatie Economică și Diasporă.**

O realizare semnificativă în cadrul procesului de dezvoltare europeană a fost decizia de a **demara negocierile de aderare**, reprezentând începutul drumului nostru către statutul de

membru cu drepturi depline al UE și realizării obiectivului național setat de Președinta Maia Sandu, cel de a pregăti Republica Moldova pentru aderare până la sfârșitul acestui deceniu. Prin angajamentul nostru susținut, am reușit nu doar să menținem stabilitatea internă, ci și să avansăm în procesul de reformă și în avansarea dialogului cu Uniunea Europeană. Am continuat să progresăm activ în dialogul nostru cu Uniunea Europeană pe multiple dimensiuni: În aprilie 2023, la inițiativa României, Uniunea Europeană a impus **un nou regim de sancțiuni** împotriva celor care au subminat democrația și statul de drept în Republica Moldova. Am reușit consolidarea capacităților de apărare, prin intermediul **Instrumentului European pentru Pace**, în valoare de peste 40 de milioane de euro. Statele membre au aprobat deschiderea Misiunii de Parteneriat a Uniunii Europene în Moldova (**EUPM**), inaugurată la Chișinău de către Înaltul Reprezentant al UE pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate, Josep Borrell. La sfârșit de primăvară, a avut loc semnarea unui acord voluntar pentru **reducerea tarifelor la roaming** între operatorii din Republica Moldova și cei din Uniunea Europeană.

În ceea ce privește palierul dialogului, merită subliniat faptul că la 1 iunie Republica Moldova a devenit inima Europei prin organizarea celei de-a doua ediții a **Summitului Comunității Politice Europene**. Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a adresat un călduros salut celor 48 de șefi de state și de guverne, precum și înalților oficiali europeni participanți la Summit.

Țin să evidențiez **dialogul excelent avut cu România la toate nivelele**. Împreună, am reușit să instruim numeroși angajați implicați în afaceri europene, beneficiind de experiența României, inclusiv cu sprijinul Institutului Diplomatic Român. De la construcția de drumuri și poduri până la renovarea grădinițelor și școlilor, România a fost și este mereu alături de noi, contribuind la dezvoltarea durabilă a comunităților noastre. Continuăm să organizăm întâlniri trilaterale Republica Moldova-Ucraina-România la nivel de miniștri de externe, cea de-a doua întâlnire pe această platformă, axată pe probleme de securitate, desfășurându-se la București.

Am menținut, cu aceeași determinare și solidaritate, sprijinul față de Ucraina. În cadrul eforturilor comune pentru implementarea proiectelor de infrastructură, am semnat Acordul moldo-ucrainean privind construcția podului transfrontalier peste râul Nistru, între localitățile Cosăuți și Yampil, acord intrat recent în vigoare. Autoritățile noastre au continuat să furnizeze ajutor umanitar vecinilor noștri, oferind pe parcursul anului 2023 un total de **10 loturi de asistență umanitară**. Este esențial să conștientizăm că țara noastră avansează pe calea aderării la Uniunea Europeană, iar această evoluție este, în parte, și rezultatul curajului soldaților ucraineni care, prin rezistența lor eroică, păstrează linia de front departe de noi, protejând astfel stabilitatea și securitatea regiunii.

În cadrul unei colaborări interinstituționale consolidate, am organizat la Chișinău cea de-a patra ediție a **Platformei de Sprijin a Republicii Moldova**. Aceasta este o inițiativă co-fondată de Franța, Germania și România, iar evenimentul a atras un număr remarcabil de delegații, în total 57. Evenimentul a fost găzduit sub auspiciile Președintei Maia Sandu și cu participarea Primului Ministru Dorin Recean și miniștrilor din Guvernul Republicii Moldova.

Am depus eforturi constante pentru a sprijini diaspora noastră, realizând progrese semnificative în acest sens. În acest an **am lansat o platformă de programări online** care este funcțională în cadrul a 32 de misiuni diplomatice. Am mărit numărul de personal consular la misiunile diplomatice din Paris, Londra și Berlin, extinzând totodată programul de lucru la alte misiuni. Am desfășurat peste 138 000 acțiuni consulare în perioada ianuarie – septembrie 2023. Împreună cu colegii noștri de la Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și cei din misiunile noastre diplomatice, am reușit să convingem mai mulți operatori aerieni să ofere zboruri către și dinspre Chișinău. Astfel, **au fost inaugurate rute noi** către destinații precum Tel Aviv, Baku, Tbilisi, Atena, Londra, Antalya, iar în viitorul apropiat sunt planificate zboruri directe către Stuttgart, Köln și Riga. La finalul acestui an, am salutat revenirea companiei Wizz Air pe piața aeriană din țara noastră.

Diplomația economică reprezintă una dintre componentele centrale ale politicii externe a Republicii Moldova, având ca obiectiv promovarea intereselor economice naționale în afara granițelor țării și atragerea investițiilor străine. În relația cu Uniunea Europeană, s-a aprofundat liberalizare comerțului. Astfel, pentru cel puțin încă un an, producătorii moldoveni vor putea exporta prune, struguri și alte produse agricole pe piața UE fără taxe și restricții cantitative. Prim-ministrul Dorin

Recean a semnat, de asemenea, **acordul de liberalizare a comerțului cu statele EFTA** (Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția). În cursul acestui an am identificat noi piețe de desfacere pentru produsele moldovenești, inclusiv în India și Suedia.

În acest an am găzduit la Chișinău 21 de omologi, Miniștri de Externe sau ai Afacerilor Europene, majoritatea din statele membre ale UE. Am efectuat **26 de vizite peste hotare, dintre care 10 au avut loc la Bruxelles**. În total, am avut peste **50 de întâlniri bilaterale cu omologi din 40 de state, inclusiv pe platforme multilaterale**.

Acestea sunt doar câteva dintre realizările majore ale politicii externe a Republicii Moldova în anul 2023, sub conducerea Președintelui Maia Sandu și a Primului ministru Dorin Recean. Doresc să exprim recunoștința față de echipa MAEIE și colaboratorii din alte instituții pentru contribuția lor la obiectivul nostru major de aderare la Uniunea Europeană. Mulțumesc, de asemenea, colegilor din Președinție, Parlament și Guvern pentru sprijinul continuu acordat acestui obiectiv important.

Cuprins

1. Aderarea la Uniunea Europeană.....	6
2. Împreună cu România.....	9
3. Solidaritate cu Ucraina.....	11
4. Cooperarea trans-atlantică.....	12
5. Dialog bilateral.....	13
6. Platforme multilaterale și evenimente majore găzduite de țara noastră.....	15
7. Diplomația economică.....	19
8. Acțiuni consulare și interacțiunea cu diaspora.....	21
9. Organizații și inițiative regionale.....	23
10. Acorduri și tratate internaționale.....	24
11. Fortificarea serviciului diplomatic.....	26
12. Egalitatea de gen la MAEIE.....	27
13. Comunicare și transparență.....	28

Aderarea la Uniunea Europeană

Odată cu obținerea statutului de țară candidat și a recepționării celor 9 recomandări ale Comisiei Europene, am avansat în acest deziderat și am realizat un șir de acțiuni care, într-un final, au dus la recomandarea din 8 noiembrie 2023 a Comisiei Europene de a lansa negocierile de aderare cu țara noastră și la decizia statelor membre ale Uniunii Europene din 14 decembrie privind lansarea negocierilor de aderare cu Republica Moldova.

Anul 2023 a fost marcat de **implementarea, în proporție de 94%, a celor 9 recomandări, conform evaluării Comisiei Europene.** Faptul că am reușit să punem în practică 94% din recomandările Comisiei Europene demonstrează hotărârea noastră de a realiza schimbări concrete și de a alinia Republica Moldova la standardele europene. Suntem pe calea cea bună și determinăm să continuăm această transformare.

La începutul anului 2023 a fost publicat un raport analitic al UE care arăta că Republica Moldova are un nivel începător de pregătire în 12 domenii, un anumit nivel de pregătire în 17 domenii și un nivel moderat de pregătire în 3 domenii. Tot la început de an, toate cele 35 de grupuri de lucru sectoriale și grupul de coordonare interinstituțională au devenit operaționale, iar pe parcursul anului au avut loc reuniuni regulate ale acestor grupuri.

În luna aprilie, pentru prima oară în istoria relației noastre cu Uniunea Europeană, Republica Moldova a trimis contribuțiile sale pentru raportul de extindere al Comisiei Europene. Acesta a fost un prim exercițiu de acest gen pentru țara noastră, un exercițiu în care sute de angajați ai instituțiilor de stat au descris progresele și reformele din ultimul an, în aproximativ o mie de pagini.

Pe 27 octombrie, cabinetul de miniștri a aprobat Planul Național de Aderare la Uniunea Europeană, un document rezultat din colaborarea intensă a numeroase instituții și consultări active cu societatea civilă. Acest plan marchează o schimbare esențială în abordarea noastră, punând în primul plan obiectivul nostru național: pregătirea Republicii Moldova

pentru aderarea la UE până în 2030. Acest document cuprinde aproximativ 1200 de acțiuni pe care trebuie să le realizăm în procesul de aderare la UE, abordând cele 35 de capitole de politici care guvernează alinierea legislației noastre la acquis-ul comunitar.

Republica Moldova a continuat asocierea la programele UE prin încheierea acordurilor de participare la programele *Europene EU4Health, Customs, Fiscalis, Connecting Europe Facility, Single Market* și avansarea consultărilor privind asocierea la *Digital Europe* și componenta Ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI) a *Fondului Social European Plus (FSE+)*.

Integrarea Republicii Moldova pe piața energetică a UE a continuat prin alăturarea furnizorului central de energie Energocom la platforma comună a UE pentru cumpărarea gazelor naturale și asocierea Moldelectrica în calitate de membru observator al ENTSO-E.

Autoritățile Republicii Moldova și Comisia Europeană au facilitat semnarea declarației voluntare între operatorii de telefonie mobilă din Republica Moldova și cei din Uniunea Europeană.

Datorită declarației, începând cu 1 ianuarie 2024, cetățenii care călătoresc în UE **vor beneficia de tarife de roaming reduse** pentru apelurile vocale și comunicații de date în roaming. Acest pas va accelera integrarea Republicii Moldova în piața unică UE a comunicațiilor electronice și implementarea graduală, în următorii ani, a principiului *Roam Like At Home*.

Pe 8 noiembrie, Comisia Europeană a emis **recomandarea de lansare a negocierilor de aderare**, validând astfel progresele semnificative realizate. MAEIE a avut un rol esențial în implementarea celor 9 recomandări, ceea ce a dus la evaluarea pozitivă a progreselor, punând bazele deciziei statelor membre de a iniția negocierile de aderare cu țara noastră. În același timp, e important să notăm că Republica Moldova este țara candidat cu cea mai bună dinamică de implementare a

acquis-ului comunitar, înregistrând progrese în nouă dintre cele 35 de capitole de negocieri, acestea fiind următoarele: Libera circulație a capitalului (cap.4); Achiziții publice (cap.5); Dreptul societăților comerciale (cap.6); Servicii financiare (cap.9); Energie (cap.15); Fiscalitatea (cap.16); Politica socială și a muncii (cap.19); Uniunea Vamală (cap.29); Politică externă, de securitate și apărare (cap.31).

Pe dimensiunea securității, Misiunea de Parteneriat a UE în Republica Moldova (**EUPM Moldova**) și-a început activitatea în mai 2023, subliniind angajamentul MAEIE în dialogul cu instituțiile UE și consolidarea securității naționale.

În paralel, Ministerul Apărării a beneficiat de susținerea continuă a MAEIE în obținerea fondurilor din cadrul **Instrumentului European pentru Pace**. Alocările de 40 de milioane de euro în 2023 și încă 50 de milioane de euro pentru 2024 au consolidat capacitățile de apărare. La fel, am reușit să avem, împreună cu Ministerul Apărării și Ministrul Anatolie Nosatfi, o diplomație activă pe dimensiunea securității, având sprijinul partenerilor noștri din Germania, Franța, Regatul Unit, Statele Unite ale Americii și alți parteneri și prieteni importanți. Una dintre cele mai importante realizări în acest sens, a fost achiziționarea, cu ajutorul partenerilor francezi a primului sistem de supraveghere aeriană.

Într-un demers asumat, Republica Moldova și-a consolidat alinierea la măsurile restrictive ale UE, prin adoptarea mai multor regimuri de măsuri restrictive în 2023 - inclusiv cele care vizează Federația Rusă - țara noastră înregistrând o creștere semnificativă a ratei de aliniere, de la 64% în 2022 la 88% în 2023.

Toate eforturile concentrate către atingerea obiectivului european au condus în cele din urmă la decizia mult așteptată a statelor membre de a oferi undă verde pentru demararea negocierilor de aderare cu Republica Moldova. Această evoluție consolidează într-o măsură și mai mare poziția țării noastre în cadrul familiei europene a păcii, stabilității și securității.

Împreună cu România

România a fost, este și va fi cel mai important prieten, aliat și partener al Republicii Moldova, inclusiv în procesul nostru de aderare la Uniunea Europeană. Aceste relații excelente au fost construite în timpul mandatului domnului Bogdan Aurescu și continuate în același ritm cu actualul ministru, doamna Luminița Odobescu.

În cursul acestui an am reușit, prin colaborarea noastră susținută, să repunem în lumină două adevăruri istorice semnificative. La data de 16 martie, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat un proiect de lege privind înlocuirea termenului „limba moldovenească” cu „limba română” în toate actele normative ale țării, inclusiv în Constituție. De asemenea, la 19 octombrie, împreună cu doamna ministru Odobescu, am salutat decizia Ucrainei de a recunoaște limba română ca limbă oficială pentru comunicarea cu minoritatea etnică română, o hotărâre rezultată dintr-un efort comun al României și Republicii Moldova. Aceste două realizări semnificative au consolidat și mai mult legăturile noastre lingvistice și culturale, reprezentând un clar indicator al succesului dialogului trilateral dintre Republica Moldova, România și Ucraina.

România acordă asistență multidimensională pentru Republica Moldova, cu accent pe avansarea procesului de integrare europeană, dar și prin intermediul proiectelor de infrastructură comune. Parteneriatul nostru solid se bazează și pe proiectele comune, inclusiv cele de infrastructură.

Din 15 aprilie 2023, autoritățile de frontieră și vamale din Republica Moldova și România implementează **controlul coordonat** în punctul de trecere a frontierei Leușeni-Albița, pe sensul de intrare în România. La 9 mai 2023, la Chișinău, au fost semnate trei acorduri bilaterale care prevăd **reconstruirea și reabilitarea podurilor transfrontaliere** peste râul Prut: Leușeni (MD) - Albița (RO), Cahul (MD) - Oancea (RO) și Sculeni (MD) - Sculeni (RO). Modernizarea podurilor va fluidiza traficul între cele două maluri ale Prutului, va facilita comerțul pe piața internă și cea internațională, precum și va oferi beneficii concrete pentru sporirea conectivității cu statele UE. Lucrările de reparație ale celor 3 poduri transfrontaliere vor fi finanțate de Guvernul României până la finele anului 2027 și sunt parte a Strategiei naționale „Moldova Europeană 2030”.

La 23 mai 2023 a fost inaugurat punctul de trecere a frontierei dintre Republica Moldova și România, **Leova-Bumbăta**, peste râul Prut. Traversarea graduală a frontierei de stat Leova-Bumbăta a început pentru microbuze, autoturisme și pentru marfă cu greutatea de până la 3,5 tone. Planificăm îmbunătățirea infrastructurii și construcția unui punct de trecere definitiv Bumbăta-Leova.

În acest an a fost debursată parțial tranșa I (circa 10 milioane Euro) din asistența nerambursabilă în valoare de 100 milioane euro, pentru următoarele proiecte: Proiectul „Dezvoltarea transportului școlar în instituțiile de învățământ general din Republica Moldova” – Ministerul Educației și Cercetării – 3.8 milioane euro și Proiectul „Satul European – lucrări publice și infrastructură” – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale – 6.2 milioane euro. În Republica Moldova activează **1.592 întreprinderi cu capital românesc**, iar suma capitalului investit este de 8 miliarde lei. Astfel, România se află pe locul 1 în clasamentul principalilor investitori străini în Republica Moldova după volumul investițiilor, cât și după numărul întreprinderilor care activează în țara noastră. România a fost și este **principalul partener comercial al Republicii Moldova**. În perioada ianuarie-octombrie 2023, exporturile din Republica Moldova către România au totalizat 1,2 miliarde USD, în timp ce importurile din România au atins aproximativ 1,1 miliarde USD, balanța comercială fiind în favoare Republicii Moldova.

În contextul european, România sprijină de o manieră cuprinzătoare Republica Moldova, pornind de la experiența dobândită în perioada propriilor sale negocieri de aderare. În acest scop au fost organizate numeroase cursuri de formare profesională inițiate de Institutul Diplomatic Român (IDR), în parteneriat cu Ministerul Afacerilor Externe (MAE) și Agenția Internațională pentru Cooperare și Dezvoltare (RoAid). În perioada 13-26 septembrie 2023 la Chișinău, s-a desfășurat cel mai recent program de formare profesională în domeniul afacerilor europene, dedicat demnitarilor, membrilor corpului diplomatic și consular, funcționarilor publici din Republica Moldova. Acesta a asigurat întâlniri cu specialiști români cu experiență relevantă în procesul de aderare a României la Uniunea Europeană. La începutul lunii octombrie, am avut

onoare să îl găzduim la Chișinău pe domnul Vasile Pușcaș, fostul negociator șef pentru aderarea României la Uniunea Europeană care a partajat expertiza sa cu angajații MAEIE, susținând totodată și o lecție publică la Universitatea de Stat din Moldova.

Solidaritate cu Ucraina

În circumstanțele războiului continuu desfășurat de către Rusia împotriva Ucrainei, Republica Moldova a continuat eforturile de sprijin pentru statul vecin, care au inclus susținerea pe arena internațională și asistența umanitară acordată poporului ucrainean și cetățenilor Ucrainei aflați temporar pe teritoriul țării noastre.

Practica întâlnirilor trilaterale la nivel de miniștri de externe între Republica Moldova, Ucraina și România a fost menținută și consolidată, cu a doua reuniune axată pe probleme de securitate având loc la București la data de 13 aprilie 2023. Tot în aprilie, vicepremierul Nicu Popescu l-a găzduit la Chișinău pe omologul său ucrainean, **Dymtro Kuleba**, oferindu-i asigurări privind sprijinul continuu al țării noastre și exprimând sincere mulțumiri pentru curajul societății ucrainene care contribuie la menținerea păcii și securității în Europa, inclusiv în Republica Moldova.

În cursul acestui an, în conformitate cu înțelegerile convenite între prim-ministrul Dorin Recean și omologul său ucrainean, Denys Shmyhal, au fost semnate protocoale pentru implementarea **controlului comun la 7 puncte de trecere de la frontiera moldo-ucraineană**. Semnarea acestor documente reprezintă încă un semn de solidaritate, contribuind la sprijinirea oamenilor de afaceri din Ucraina în tranzitarea mărfurilor prin țara noastră către România și țările din Uniunea Europeană.

Autoritățile moldovenești au continuat acordarea țării vecine a ajutorului umanitar, în anul 2023 fiind oferite mai multe loturi de asistență destinate inclusiv restabilirii sistemului energetic ucrainean, afectat urmare a atacurilor militare rusești. Pentru Ucraina, extrem de importantă rămâne inițiativa UE "Solidarity Lanes" de facilitare a exporturilor ucrainene, în special după retragerea unilaterală a Rusiei din "Black Sea Grain Initiative". În acest context, Republica Moldova continuă să participe activ în cadrul "Solidarity Lanes", asigurând tranzitul producției agricole ucrainene - din mai 2022 aproximativ 1,6 milioane de tone de produse agricole fiind transportate în tranzit prin teritoriul țării noastre. În contextul acțiunilor comune de realizare a proiectelor de infrastructură, la 12 iunie 2023 a fost semnat Acordul moldo-ucrainean privind construcția podului transfrontalier peste râul Nistru, între localitățile Cosăuți și Yampil, intrat recent în vigoare.

Șeful diplomației Nicu Popescu, împreună cu Secretarii de Stat Ruslan Bolbocean și Cristina Gherasimov, au participat la Conferința Internațională pentru Reconstrucția **Ucrainei "Ukraine Recovery Conference"**, organizată la Londra la 21 iunie 2023, confirmând disponibilitatea Republicii Moldova de a contribui la procesul de reconstrucție a țării vecine.

Cooperarea trans-atlantică

Relațiile moldo-americane în anul 2023 au fost caracterizate de numeroase evenimente și întâlniri de nivel înalt, reflectând un parteneriat consolidat și o colaborare extinsă între Republica Moldova și Statele Unite ale Americii. **În februarie 2023, Președinta Maia Sandu s-a întâlnit la Varșovia cu liderul SUA, Joe Biden,** consolidând relațiile diplomatice bilaterale. Această întâlnire a fost un punct de plecare pentru o serie de evenimente semnificative care au avut loc în cursul anului.

La începutul acestui an, Samantha Power, administratorul USAID, a discutat cu Președinta Maia Sandu și a anunțat acordarea unui sprijin financiar suplimentar de 300 de milioane de dolari pentru a depăși criza energetică. Această asistență financiară a contribuit semnificativ la succesul nostru în traversarea cu succes a iernii anterioare și la asigurarea unei intrări sigure în iarna anului 2024.

În cadrul Dialogului Strategic moldo-american din martie 2023 s-a lansat o nouă platformă a societății civile și s-a semnat un concept bilateral pentru sprijinirea reformelor instituționale și modernizării capacității noastre militare. Proiectele implementate cu sprijinul SUA au acoperit diverse sectoare, de la securitatea energetică la combaterea corupției și dezvoltarea sectorului IT. Semnarea Acordului Open Skies, în mai 2023, a deschis calea pentru zboruri directe din Republica Moldova în Statele Unite. Un alt moment semnificativ a fost semnarea Memorandumului de cooperare privind combaterea manipulării informaționale în septembrie 2023. În martie 2023, Comitetul mixt moldo-american de cooperare economică a avut a șasea reuniune, consolidând colaborarea în diverse domenii. De asemenea, a fost anunțat un grant de 200.000 de dolari pentru conservarea patrimoniului cultural al Moldovei. Parteneriatul bilateral Republica Moldova - Carolina de Nord a fost consolidat prin vizita Secretarului de Stat al Carolinei de Nord, Elaine Marshall, care a avut o întrevedere cu Secretara de Stat Stela Leucă. A avut loc și semnarea unui Memorandum de colaborare între UTM și NCSU, deschizând noi oportunități în agricultură și educație. Prioritățile următoare includ semnarea unui Memorandum de Înțelegere cu Școala de Guvernare a Universității din Carolina de Nord.

Relațiile moldo-canadiene în anul 2023 au fost marcate de evenimente semnificative și eforturi comune pentru consolidarea cooperării bilaterale. Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a avut o vizită istorică de lucru în Canada în mai 2023, consolidând relațiile diplomatice. Canada a sprijinit Republica Moldova prin Programul de Operațiuni pentru Pace și Stabilizare, oferind asistență de 2 milioane de dolari pentru Poliția Națională a Moldovei și un program de asistență tehnică pentru consolidarea integrității judiciare. Canada, de asemenea, a participat activ la Platforma de Sprijin pentru Moldova și a coprezidat Grupul de lucru pentru refugiați, evidențiind angajamentul comun pentru problemele umanitare și sociale.

Dialog bilateral

Dialogul bilateral al Republicii Moldova s-a concentrat pe priorități cheie precum securitatea regională, cooperarea economică și integrarea europeană.

În cadrul dialogului bilateral, **Republica Moldova a cultivat relații dinamice și constructive cu toate statele membre ale Uniunii Europene, stabilind parteneriate solide cu Franța și Germania.** Ambele țări europene au adoptat un rol proactiv în sprijinirea eforturilor Republicii

Moldova de a adera la Uniunea Europeană, facilitând, totodată, consolidarea capacităților noastre de apărare. Ministrele de Externe ale Germaniei, Annalena Baerbock, și Franței, Catherine Colonna, au participat la cea de-a patra ediție a Platformei de Sprijin pentru Moldova, desfășurată la 17 octombrie. Ministrul Popescu a participat la Forumul Păcii de la Paris, dar și la OCDE Eurasia Week, unde au fost semnate mai multe acorduri importante, printre care și Memorandumul pentru Activități de cooperare între Guvernul Republicii Moldova și OCDE.

Pe parcursul anului, Ministrul Nicu Popescu a **efectuat 26 de vizite peste hotare** și a avut peste **50 de întrevederi** cu următorii omologi: Luminița Odobescu și Bogdan Aurescu (România); Antony Blinken (SUA); Catherine Colonna (Franța); Dmytro Kuleba, Olha Stefanishyna (Ucraina); Antonio Tajani (Italia); João Gomes Cravinho (Portugalia); Mariya Gabriel (Bulgaria); Lars Løkke Rasmussen (Danemarca); Xavier Bettel și Jean Asselborn (Luxemburg); Ian Borg (Malta); Tobias Billström (Suedia); Alexander Schallenberg (Austria); Zbigniew Rau (Polonia); Annalena Baerbock (Germania); José Manuel Albares (Spania); Hanke Bruins Slot (Țările de Jos); Urmas Reinsalu și Margus Tsahkna (Estonia); Gabrielius Landsbergis (Lituania); Edgars Rinkēvičs și Krišjānis Kariņš (Letonia); Juraj Blunar (Slovenia); Péter Szijjártó (Ungaria); Elina Valtonen (Finlanda); Ignazio Cassis (Elveția); Bujar Osmani, Bojan Maricik (Macedonia de Nord); Gordan Radman (Croatia); Dritan Abazovic (Muntele Negru); Oltă Xhaçka (Albania); Hayashi Yoshimasa (Japonia); Ilia Darchiashvili (Georgia); Jeyhun Bayramov (Azerbaidjan).

Mai mulți miniștri de externe sau ai afacerilor europene **au vizitat Republica Moldova** în acest an: Hadja Lahbib (Belgia); Eli Cohen (Israel); Bogdan Aurescu și Luminița Odobescu (România); Péter Szijjártó (Ungaria); Wopke Hoekstra (Țările de Jos); Bujar Osmani (Macedonia de Nord); Catherine Colonna (Franța); Annalena Baerbock (Germania); Filip Ivanović (Muntele Negru); James Cleverly și David Cameron (Marea Britanie); Margus Tsahkna (Estonia); Gabrielius Landsbergis (Lituania); Edgars Rinkēvičs (Letonia); Tordis Kolbrun (Islanda); Tobias Billström (Suedia); Anniken Huitfeldt (Norvegia); Lars Løkke Rasmussen (Danemarca); Pekka Kai Sauer (Finlanda); Dmytro Kuleba (Ucraina).

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a continuat să promoveze și să consolideze relațiile de parteneriat strategic, comercial și de cooperare cu **Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord**. Republica Moldova a fost vizitată de două ori în 2023 de către Secretarii de Stat pentru Afaceri Externe, Commonwealth și Dezvoltare, James Cleverly și David Cameron, dar și a găzduit prima vizită a unui Prim Ministru britanic, prin participarea lui Rishi Sunak la Summit-ul EPC din 1 iunie 2023.

În **Asia de Sud-Est**, Republica Moldova a luat pași importanți pentru afirmarea sa diplomatică în regiuni strategice, organizând vizite ale oficialilor la New Delhi și inaugurând Ambasada Republicii Moldova în India. A avut loc sporirea considerabilă a suportului financiar din partea Japoniei, cu tranșe destinate suportului bugetar, plăților ratei de interes pentru credite din partea Băncii Mondiale, proiecte sectoriale (15 mln USD). Am continuat dialogul constructiv cu China.

În **regiunea Orientului Mijlociu**, relațiile Republicii Moldova au continuat să se aprofundeze, în special cu Statul Israel, în context având loc vizita de lucru la Chișinău în perioada 7-8 august 2023 a dlui Eli Cohen, Ministrul Afacerilor Externe al Statului Israel, prima în ultimii 10 ani.

Un aspect semnificativ al dialogului bilateral al Republicii Moldova a constat în **extinderea rețelei diplomatice prin deschiderea de noi misiuni diplomatice străine la Chișinău**. Printre țările partenere care au ales să-și consolideze prezența diplomatică în Republica Moldova se numără Regatul Țărilor de Jos, Belgia, Grecia, Spania și Danemarca. Această inițiativă reflectă încrederea crescută acordată Moldovei pe arena internațională și recunoașterea importanței consolidării legăturilor bilaterale.

Un alt aspect crucial a fost sprijinul acordat de către partenerii strategici, printre care SUA, Canada, Regatul Unit și Uniunea Europeană, în contracararea atacurilor concertate ale grupurilor criminale organizate. Acest sprijin a implicat aplicarea sancțiunilor internaționale, la care s-au aliniat și alte state din afara blocului comunitar. Este esențial să continuăm această colaborare solidă și să consolidăm relațiile cu partenerii internaționali pentru a ne asigura că acțiunile celor care încearcă să submineze stabilitatea Republicii Moldova nu rămân fără consecințe.

Platforme multilaterale și evenimente majore găzduite de țara noastră

A doua reuniune a Summit-ului Comunității Politice Europene

Pe 1 iunie 2023, țara noastră a fost gazda summit-ului Comunității Politice Europene, un moment simbolic care reprezintă atât o recunoaștere internațională pentru Moldova, cât și o responsabilitate imensă. În cadrul complexului vitivinicol Castel Mimi, țara noastră a avut onoarea să găzduiască **48 de șefi de state și de guverne din Europa și înalți oficiali ai Uniunii Europene**. Comunitatea Politică Europeană este un for înființat în 2022, unde liderii europeni discută soluții pentru cele mai urgente

probleme ale Europei, precum securitatea, stabilitatea și reziliența energetică. Peste 700 de jurnaliști străini din diverse colțuri ale lumii, de la Mexic până în Japonia, au fost acreditați, alături de aproximativ 200 de jurnaliști locali. Summit-ul a fost unul dintre cele mai mari succese diplomatice din istoria țării noastre – 48 de șefi de state și de guverne transformând Republica Moldova în inima Europei, absolut toți reușind să se convingă că locul nostru este în Uniunea Europeană.

A patra Conferință Ministerială A Platformei De Sprijin Pentru Republica Moldova

După cele 3 ediții productive din 2022 ale Platformei, lansate la inițiativa Franței, Germaniei și României, care au permis mobilizarea semnificativă a asistenței financiare, tehnice și politice imediate pentru a face față multiplelor crize provocate de agresiunea rusă împotriva Ucrainei, la 17 octombrie 2023, la Chișinău, s-a desfășurat cea de-a 4-a reuniune a conferinței ministeriale a Platformei de Sprijin pentru Republica Moldova.

Sub auspiciile Președintei Maia Sandu și cu participarea Prim-ministrului Dorin Recean și a miniștrilor din Guvern, evenimentul a reunit 57 de delegații (cel mai mare număr de state și organizații internaționale participante în cele 4 ediții), inclusiv co-președinții - Ministrele de Externe ale Germaniei, Annalena Baerbock și Franței, Catherine Colonna, Secretarul General al Guvernului României, Mircea Abrudean, - precum și oficiali de nivel înalt, miniștri ai afacerilor externe și europene, comisari europeni, vice-miniștri, **reprezentanți din 37 de state partenere și 20 de organizații internaționale**.

Platforma de Sprijin pentru Republica Moldova va continua să mobilizeze în continuare partenerii țării noastre în jurul unor acțiuni coordonate, pentru o cooperare axată spre viitor și care să răspundă necesităților concrete în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, asigurând astfel o țară democratică, stabilă, sigură, rezilientă și prosperă.

ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE

În anul 2023, activitatea pe linia Organizației Națiunilor Unite (ONU) a fost caracterizată de eforturile susținute de a răspunde eficient implicațiilor crizei umanitare din regiune, generată de invazia militară rusă în Ucraina și agravarea situației din Orientul Mijlociu.

Un eveniment important pe linia ONU a fost participarea delegației Republicii Moldova la segmentul de nivel înalt al dezbaterilor generale a celei de-a 78-a sesiuni a Adunării Generale ONU (UNGA78). Delegația condusă de Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, și alcătuită din Vicepremierul și Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu Popescu și Ministra Sănătății, Ala Nemerenco, a luat parte la lucrările dezbaterilor generale și la numeroase întâlniri bilaterale și evenimente conexe. Echipa Ministerului de Externe a desfășurat peste 20 întrevederi și participări la evenimente în marja reuniunii.

În acest an, în cadrul sistemului ONU, patru candidaturi moldovenești promovate de MAEIE au fost alese în structurile electivă: 1) Comitetul pentru Turism și Competitivitate/ Organizația Mondială a Turismului; 2) Comitetul Executiv al Comisiei Europene pentru Agricultură FAO; 3) Comitetul ONU împotriva Torturii (re-alegerea pentru al 3-lea mandat, cu cel mai bun rezultat); 4) Comitetul pentru Sedii UNESCO.

La fel, instituția noastră a jucat un rol activ în facilitarea participării și rotației militarilor și polițiștilor moldoveni la operațiunile ONU de menținere a păcii. În 2023, un contingent de 32 de militari a fost detașat în cadrul Forței interimare a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL), iar primul polițist moldovean a fost detașat în misiunea ONU de menținere a păcii din Sudanul de Sud.

NATO

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a întreprins un șir de măsuri pentru aprofundarea parteneriatului Republica Moldova – NATO, obținerea expertizei și asistenței pentru dezvoltarea capacităților de securitate, apărare și reziliență ale țării noastre.

A fost sporită intensitatea dialogului și consultărilor politice pe subiecte de securitate și apărare.

Astfel, Vicepremierul Nicu Popescu a participat la **reuniunea miniștrilor afacerilor externe ai statelor Alianței în cadrul summit-ului NATO de la Vilnius** din 11-12 iulie 2023. Au fost puse în discuție provocările la adresa securității Republicii Moldova, prioritățile în cooperarea cu Alianța și necesitățile de asistență. În Declarația summit-ului NATO de la Vilnius, aliații au accentuat dreptul suveran al Republicii Moldova de a-și alege modelul de dezvoltare și cursul de politică externă fără orice fel de ingerințe din exterior și angajamentul pentru dezvoltarea parteneriatului cu țara noastră.

În eforturile de sporire a cooperării bilaterale se înscriu organizarea vizitei Secretarului General adjunct NATO Mircea Geană la Chișinău pe 14-15 septembrie 2023, vizitelor la NATO a Președintelui Parlamentului Republicii Moldova pe 4 iulie 2023, a Prim-ministrului pe 7 februarie și 26 octombrie 2023, ministrului de externe pe 6 iunie 2023, organizarea unor reuniuni în formatul 31 aliați + Republica Moldova. În cadrul întrevederilor și reuniunilor au fost examinate evoluțiile din mediul de securitate regional, necesitățile de dezvoltare a capacităților Republicii Moldova pentru contracararea noilor provocări. Tot în acest an a avut loc vizita la Chișinău a Generalului Christopher Cavoli, Șef al Comandamentului European al Statelor Unite și Comandant Suprem al Forțelor Aliate în Europa.

Referitor la dezvoltarea cooperării practice, o importanță specială o are aprobarea de către statele NATO, în februarie 2023, a Pachetului extins de asistență pentru consolidarea capacităților de securitate și apărare ale Republicii Moldova (DCB) (Enhanced DCB package). Acesta prevede oferirea asistenței pentru modernizarea forțelor armate, sporirea rezilienței instituțiilor naționale față de noile amenințări, combaterea amenințărilor hibride, apărarea cibernetică, promovarea comunicării strategice și diplomației publice.

Republica Moldova continuă să se afle în vecinătatea unui război activ și respectiv a unei zone cu instabilitate și insecuritate accentuată. În acest sens, și pe parcursul anului 2023, eforturile autorităților Republicii Moldova, inclusiv ale Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, au fost îndreptate pentru menținerea stabilității și securității pe ambele maluri ale râului Nistru.

În perioada 13-14 februarie 2023 a avut loc vizita în Republica Moldova a Președintelui în exercițiu al OSCE, ministrul afacerilor externe al Macedoniei de Nord, Bujar Osmani.

În perioada 30 noiembrie – 1 decembrie, o delegație a MAEIE, a participat la cea de-a 30-a reuniune a Consiliului Miniștrilor Afacerilor Externe ai statelor participante ale OSCE, care s-a desfășurat la Skopje, Macedonia de Nord. În cadrul acestui eveniment, precum și a sesiunii dedicate Ucrainei, a fost reiterat apelul ferm pentru retragerea trupelor ruse de pe teritoriul Republicii Moldova și a transmis un mesaj de solidaritate și sprijin pentru Ucraina.

CONSILIUL EUROPEI

În 2023 a continuat dialogul intens cu Consiliul Europei (CoE) pe tot spectrul agendei de cooperare, susținerea reformelor în Republica Moldova, în particular reforma sectorului justiției, combaterea corupției, conformarea legislației la standardele europene, contribuția țării la promovarea drepturilor omului. Aceste priorități au fost abordate detaliat în timpul vizitei din martie 2023 a Secretarului General al Consiliului Europei, Marija Pejčinović Burić.

Delegația Republicii Moldova, condusă de Președintele Maia Sandu, a participat la Summit-ul Consiliului Europei de la Reykjavik din 17 mai 2023, unde a susținut, împreună cu liderii altor

46 de state europene, Declarația de la Reykjavik privind principiile democrației și a subscris stabilirii Registrului Daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei.

Pornind de la obiectivul promovării rolului Republicii Moldova în calitate de promotor al drepturilor omului pe arena internațională (CDO, CoE, procedurile speciale ONU, UPR, etc.) a fost coordonată alinierea la 85 rezoluții, 103 declarații, inclusiv ale UE, prezentarea a 28 discursuri în capacitate națională, co-sponsorizarea

numeroaselor activități tematice, inclusiv în ce privește respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova, teritoriile ocupate din Ucraina, situația prizonierilor de război și respectarea dreptului umanitar internațional și altele.

Diplomația economică

Diplomația economică constituie una din componentele principale ale politicii externe a Republicii Moldova și are drept scop promovarea exporturilor peste hotarele țării și atragerea investițiilor străine. În 2023, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a continuat să sprijine eforturile instituțiilor competente și direct responsabile pentru consolidarea dimensiunii economice a politicii externe, cu accent puternic pe atragerea de investiții în țară și pe promovarea în exterior a produselor și serviciilor naționale, precum încurajarea unei prezențe mai consistente a companiilor moldovenești pe piețele externe tradiționale, cât și extinderea prezenței pe noi piețe.

Implementarea **Acordului privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA)** a oferit pentru prima dată Republicii Moldova dreptul de a exporta în UE carne de pasăre procesată și ouă categoria A. S-a reușit liberalizarea temporară a comerțului în completarea concesiilor comerciale aplicabile produselor moldovenești. Astfel, pentru încă cel puțin un an producătorii noștri vor exporta pe piața UE prune, struguri și alte produse agricole moldovenești, fără taxe și restricții cantitative. Drept rezultat, **țara noastră a devenit cel mai mare exportator mondial de prune** printre țările din emisfera nordică, cu o cotă de 73% din volumul total de prune exportate în UE.

În anul 2023, un obiectiv important al politicii externe a țării noastre a fost restructurarea dialogului țării noastre cu Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE). În luna decembrie curent, cu prilejul participării Vicepremierului, Ministrul Nicu Popescu la lucrările Conferinței Ministeriale OECD Eurasia Week, în perioada 12-14 decembrie 2023, a avut loc semnarea a **Memorandumului de Înțelegere privind cooperarea dintre Republica Moldova și OCDE**. Acest document presupune complementarea eforturilor de dezvoltare și implementare a reformelor în domeniile strategice ale țării noastre conform standardelor OCDE și experienței țărilor membre, inclusiv prin prisma pregătirii instituțiilor naționale în procesul de aderare la UE. Statele membre OCDE au manifestat o deschidere fără precedent față de Republica Moldova și susțin țara noastră prin diverse proiecte. Un subiect important de discuții cu OCDE rămâne identificarea unei soluții privind oferirea Republicii Moldova a unui statut mai favorabil de finanțare.

Una dintre realizările majore din acest, efectuată împreună cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, a fost **semnarea acordului de liber schimb cu statele EFTA**, care a avut loc în cadrul vizitei Prim-ministrului RM, Dorin Recean din 26-27 iunie curent în Liechtenstein. Acest lucru va permite facilitarea comerțului cu bunuri și servicii prin eliminarea taxelor vamale la importurile de produse industriale și acordarea concesiilor pentru accesul pe piață a produselor agricole. Semnarea documentului duce la diversificarea piețelor de export și sporirea accesului produselor moldovenești inclusiv pe piața din Elveția,

Norvegia, Islanda și Liechtenstein, țări membre EFTA.

În aceeași ordine de idei, pe 1 August, **Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a eliminat toate taxele de import** pentru șapte produse agricole originare din Republica Moldova. Roșiile, usturoiul, strugurii de masă, merele, prunele, sucul de struguri și cireșele pot fi exportate în Regatul Unit în condiții avantajoase pentru producătorii noștri agricoli.

Un alt obiectiv important al diplomației moldovenești a fost cooperarea cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu scopul de a atrage companiile aeriene străine în Republica Moldova. Prin urmare, **pe piața națională au revenit companiile low-cost Wizz Air**, pe cursele Chișinău - Roma, Chișinău - Milano și Chișinău-Londra și Eurowings parte a grupului internațional Lufthansa, care va opera cursele pe direcția Chișinău - Stuttgart și Chișinău - Cologne (din mai 2024). Totodată, au fost atrase noi companii străine precum Aegean Airlines, pe cursa Chișinău-Atena, Air Baltic, pe cursa Riga-Chișinău (începând cu 4 mai 2024), Southwind Airlines, pe cursa Chișinău-Antalya, Israir Airlines, Arkia Israeli Airlines și El Al, pe cursele Chișinău – Tel Aviv, Geo Sky și Georgian Wings, pe cursa Tbilisi-Chișinău, precum Azerbaijan Airlines – AZAL, pe cursa Chișinău-Baku.

În decursul acestui an, s-au intensificat eforturile pentru extinderea exportului de mere către alte piețe, cu producătorii și exportatorii moldoveni concentrându-se asupra unor regiuni emergente, cum ar fi **India și Golful Persic**. La începutul anului curent, primele 5 containere cu mere moldovenești au fost livrate în India. De asemenea, s-a observat un potențial semnificativ pentru a capta interesul consumatorilor din piețele Țărilor Nordice, iar în premieră, în acest an, merele moldovenești au pătruns în rețelele de magazine din Suedia. Pentru primele 11 luni ale acestui an, exportul de mere în Suedia **a depășit 340 de tone**, clasând piața suedeză pe locul al doilea după România în ceea ce privește exportul de mere în rândul statelor membre UE. Comparativ cu anul 2020, când merele moldovenești au ajuns în 11 țări, în acest an au fost expediate către aproximativ 30 de destinații diferite.

Misiunile diplomatice ale Republicii Moldova au fost activ implicate în coordonarea și participarea la **peste 40 de evenimente de promovare, inclusiv târguri și expoziții**, cu accent deosebit pe evidențierea vinurilor moldovenești. Aceste inițiative au avut loc în mai mult de 20 de țări din Europa, America și Asia. Împreună cu Agenția de Investiții, în decursul anului curent, au fost organizate diverse evenimente în cadrul proiectului special Diaspora Invest. Prin intermediul acestor evenimente, s-a oferit informație detaliată despre potențialul sectoarelor economice moldovenești, precum și despre instrumentele de suport disponibile pentru diasporă.

Acțiuni consulare și interacțiunea cu diaspora

Pe parcursul anului 2023 au fost realizate mai multe acțiuni în vederea modernizării serviciilor consulare și înlesnirii accesului cetățenilor din străinătate la servicii consulare de calitate, dar și acordării asistenței consulare în cazuri de necesitate.

Astfel, în acest an a fost inițiată dezvoltarea platformei **eConsulat**, al cărei scop este îmbunătățirea calității serviciilor furnizate cetățenilor prin misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova, garantând, de asemenea, accesibilitatea, transparența, reducerea costurilor și a timpului de obținere a rezultatelor serviciilor, precum și îmbunătățirea capacității rețelei consulare prin introducerea unui instrument modern care urmărește creșterea eficienței activităților funcționarilor consulari.

Începând cu 1 ianuarie 2023 a intrat în vigoare legea care prevede **reducerea taxelor consulare** cu 50% la tot spectrul de servicii consulare. A fost extinsă capacitatea de prestare a serviciilor consulare, prin desemnarea adițională a funcționarilor consulari la Berlin, Paris și Londra, precum și prin angajarea asistenților tehnici adiționali în unele misiuni diplomatice și oficii consulare cu flux mare de solicitanți, precum Ambasada de la Moscova.

Continuă derularea proiectului MAEIE „**Ambasada vine mai aproape de tine**”, care facilitează accesul cetățenilor RM, care domiciliază în regiunile fără acoperire consulară. Au fost organizate cinci misiuni ale Agenției Servicii Publice de asistență pentru servicii de perfectare a pașaportului/buletinului de identitate și a actelor de stare civilă, în SUA, Canada, Federația Rusă, Republica Franceză și Italia. MAEIE a agreat cu ASP aprobarea unui plan recurent cu misiuni de asistență și pentru anii următori.

A fost instituționalizat un nou serviciu pentru cetățenii din străinătate - **semnătura electronică**. Acest serviciu, care deschide accesul cetățenilor din diasporă la o serie de servicii digitale, este disponibil cu titlu gratuit prin intermediul misiunilor diplomatice și a oficiilor consulare. Continuă negocierea acordurilor bilaterale de conversiune a permiselor de conducere cu Franța, Georgia și Marea Britanie, precum și acordului bilateral de protecție socială cu Franța.

Pe parcursul anului au fost întreprinse **două misiuni de evacuare** a cetățenilor Republicii Moldova și membrilor familiilor lor din zonele de război, activități coordonate de către Secretarul General al Ministerului, Mihai Mîțu. Astfel 8 persoane a fost evacuate din Sudan și 53 de persoane din Fâșia Gaza.

Pe parcursul anului 2023 au fost organizate întâlniri cu reprezentanții diasporei din: Israel, Germania, Franța, Italia, Rusia, Cehia, Portugalia ș.a. cu participarea diplomaților din arealul geografic respectiv.

Reprezentanții diasporei au vorbit despre problemele cu care se confruntă și au adresat întrebări legate de procesul de documentare cu acte de identitate și de stare civilă.

În august 2023, MAEIE a contribuit la organizarea, în comun cu Cancelaria de Stat și Biroul Relații cu Diaspora, a Zilelor Diasporei, la care au participat reprezentanții comunităților de moldoveni din mai multe state și au avut un dialog în format Q&A cu colaboratorii ministerului,

inclusiv cu Ambasadorii Republicii Moldova acreditați peste hotare. De asemenea, în 2023, am înregistrat o extindere a personalului la misiunile diplomatice din Paris, Londra și Berlin. Sediul consulatului Republicii Moldova din Padova a fost relocalizat, iar noul spațiu are o capacitate mai mare, permițându-ne să îi primim pe un număr crescut de cetățeni din diasporă. Ne propunem să consolidăm și mai mult prezența noastră consulară, inițiind acest demers cu înființarea unui nou consulat în SUA, la Chicago.

Activitatea consulară în cifre (servicii prestate de către misiunile diplomatice și oficiile consulare)

Serviciul	2022 (ianuarie – septembrie)	2023 (ianuarie – septembrie)
Pașapoarte	25.179	37.859
Buletine de identitate	8.107	10.165
Titluri de călătorie	16.592	21.454
Vize	2.111	4.303
Examinarea dosarelor privind cetățenia	1.121	1.387
Eliberarea certificat cetățenia	487	482
Acte stare civilă	5.744	5.899
Acte notariale	24.462	29.337
Legalizare	2.257	2.638
Alte acțiuni	18.594	22.812
Emigrarea autorizată	240	289
Evidența consulară	1.201	1.526
TOTAL	106.095	138.151

Astfel, cifrele de mai sus arată o creștere de aproximativ 30% comparativ cu anul trecut

Organizații și inițiative regionale

La începutul anului 2023, Republica Moldova a preluat Președinția în cadrul Inițiativei Central Europene (ICE). Au avut loc 5 reuniuni ale Coordonatorilor Naționali la Chișinău, Trieste, Bruxelles și Istanbul. Președinția RM a organizat 12 evenimente conexe: Comitetul Parlamentar și Adunarea Parlamentară ICE, Întalitul For Politic de la New-York, Reuniunea Tineretului; Reuniunea ICE-OCEMN, Reuniunea informală a Miniștrilor Afacerilor Externe în marja segmentului ONU de la New York, Întalitul For pe diplomația în sănătate; Conferința experților în

domeniul sănătății, Forul Experților în domeniul Conectivității, Reuniunea privind buna guvernare a autorităților locale, Reuniunea ICE-BERD; Ministeriala ICE la Chișinău – activități coordonate de secretarul de stat, Vlad Cuc.

La 22 noiembrie 2023, la Chișinău, s-a desfășurat **Reuniunea Miniștrilor Afacerilor Externe ai statelor membre ICE**. În cadrul reuniunii, a fost înalt apreciată discuția la capitolul ideilor și modalităților de a valorifica în continuare rolul Inițiativei Central-Europene și potențialul acesteia ca promotor al integrării UE și, chiar mai important, ca platformă pentru schimb de experiență și suport.

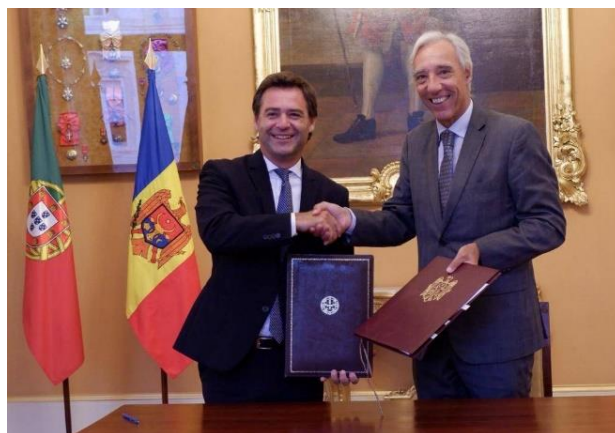
Pe parcursul anului, Republica Moldova a acordat o atenție deosebită participării sale în cadrul **Organizației Cooperării Economice a Mării Negre (OCEMN)**. Experții noștri au fost activi în toate cele 30 de Grupuri de Lucru, acoperind diverse domenii, și au luat parte la 5 reuniuni ale înalților funcționari. Republica Moldova a participat, la fel, la toate întrunirile (6 la număr) la nivel de directori politici, experți, miniștri, șefi de stat și guvern, în cadrul **Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECF)** atât în cadrul președinției muntenegrene, cât și celei nord-macedonene. Pe durata anului, reprezentanții Republicii Moldova au participat activ la toate reuniunile Grupurilor de Lucru ale **Organizației pentru Democrație și Dezvoltare Economică – GUAM**, totalizând 18 întâlniri sectoriale. În cadrul acestora, participanții s-au focalizat pe intensificarea relațiilor bilaterale și consolidarea cooperării sectoriale între statele membre ale GUAM.

Acorduri și tratate internaționale

Dinamica dezvoltării relațiilor bilaterale și multilaterale ale Republicii Moldova și-a găsit expresia prin încheierea mai multor tratate pe parcursul anului 2023. Dimensiunea bilaterală înregistrează **37 de tratate bilaterale semnate, dintre care 15 sunt la nivel de state, iar 17 la nivel de guverne, 7 tratate fiind semnate de ministrul de externe**. Totodată, în anul de referință au intrat în vigoare 3 tratate interstatale și 16 tratate interguvernamentale inclusiv și din cele semnate anterior anului 2023. De remarcat faptul că din numărul total de 37 tratate bilaterale semnate în anul de referință, unele din ele reglementează domenii de importanță majoră pentru cetățenii Republicii Moldova, precum:

- Acordul dintre Republica Moldova și Republica Letonia în domeniul securității sociale, semnat la Bruxelles, semnat la 11 decembrie 2023;
- Acordul de grant întocmit prin schimb de note dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei privind realizarea proiectului „Asigurarea fermierilor cu fertilizanți, semnat la Chișinău, semnat la 6 Decembrie 2023.
- Acordul de cooperare între Republica Moldova și Republica Portugheză în domeniile limbii, educației, învățământului superior, științei și tehnologiei, culturii, sportului, tineretului și mass-media, semnat la Lisabona, semnat la 11 septembrie 2023;
- 4 acorduri privind construcția/reconstrucția podurilor rutiere - 3 la frontiera moldo-română (Sculeni (Republica Moldova) - Sculeni (România), Cahul (Republica Moldova) - Oancea (România), Leușeni (Republica Moldova) - Albița (România)) și 1 la frontiera moldo-ucraineană (Cosăuți (Republica Moldova) – Yampil (Ucraina));
- Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind transportul aerian, semnat la Chișinău, la 18.05.2023 – tratat ce va oferi posibilitatea operării zborurilor directe dintre Republica Moldova și Statele Unite ale Americii;
- Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind controlul coordonat pe teritoriul României în punctul de trecere a frontierei de stat Leușeni (Republica Moldova) - Albița (România) rutier, pe sensul de intrare în România, semnat la Albița, la 9 februarie 2023 – tratat al cărui scop fiind reducerea timpului de traversare a frontierei de stat moldo-române.

De asemenea, au fost semnate acorduri de cooperare în domenii specifice: Acordul privind Statutul Misiunii de Parteneriat a Uniunii Europene în Moldova, care are drept scop eliminarea riscurilor hibride; Acordul privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție

Civilă a Uniunii Europene; Acordul privind prelungirea mandatului Misiunii Comisiei Europene de Asistență la Frontieră în Republica Moldova și în Ucraina până la 30 noiembrie 2025.

Pe parcursul anului 2023 au intrat în vigoare **următoarele tratate cu impact pentru diasporă:**

- ❖ Acord de **protecție socială** cu Italia.
- ❖ Acord de **protecție socială** cu Grecia.
- ❖ Acord privind **conversiunea și recunoașterea reciprocă a permiselor de conducere** cu Turcia.

Continuăm să negociem acorduri bilaterale pentru conversia permiselor de conducere cu Franța, Georgia, Marea Britanie, Spania, Grecia, Israel, Letonia, Macedonia de Nord și Albania. În scopul asigurării unui cadru de garanții de securitate socială pentru lucrătorii migranți din Republica Moldova, pentru ca această categorie să poată beneficia de diverse tipuri de pensii continuă negocierea acordurilor bilaterale de protecție socială cu Franța, Cipru, Slovenia, Slovacia, Israel, Canada și Elveția. În ceea ce privește evitarea dublei impuneri, suntem în faza de negocieri pentru proiectele de tratate cu Japonia, Coreea, Germania, Islanda, România, Egipt și Turkmenistan. Obiectivul acestor demersuri este să reglementăm și să dezvoltăm relațiile economice între țările implicate.

Concomitent, prin prisma obiectivelor care derivă din statutul de țară candidată pentru aderarea la UE a impus necesitatea inventarierii bazei juridice a Comunității Statelor Independente la care Republica Moldova este parte. În acest context, Republica Moldova a demarat procedurile necesare pentru denunțarea tratatelor internaționale considerate ca fiind inoportune și care nu aduc valoare adăugată statului nostru. Respectiv în urma acestui exercițiu au fost denunțate 44 de tratate CSI din totalul a 282 la care țara noastră este parte, conform examinării făcute la începutul anului 2023, iar procesul dat în ansamblu are la bază principiul interesului satului nostru și a cetățenilor în particular.

În contextul războiului din Ucraina și necesității creării unor mecanisme viabile pentru tragerea la răspundere a celor care se fac vinovați de agresiunea împotriva Ucrainei, Republica Moldova a susținut crearea sub egida Consiliului Europei a Acordului Parțial Extins privind Registrul Daunelor, platformă pentru înregistrarea, în formă documentară, a informațiilor privind probele și plângerile/reclamațiile privind prejudiciul, pierderilor sau vătămrile cauzate începând cu 24 februarie 2022, de către Federației Rusă, împotriva Ucrainei, autorităților sau cetățenilor ei (persoane fizice sau juridice), în interiorul frontierelor Ucrainei recunoscute la nivel internațional, extinzându-se până în apele sale teritoriale.

Fortificarea serviciului diplomatic

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a continuat, pe parcursul anului 2023, consolidarea resurselor umane din serviciul diplomatic, prin organizarea unor procese transparente și competitive de completare a funcțiilor vacante din cadrul aparatului său central, de detașare a personalului înalt calificat în misiunile diplomatice și oficiile consulare ale țării în străinătate și de reîncadrare în minister a diplomaților care au acumulat experiență de valoare activând în străinătate.

Pentru îndeplinirea cu eficiență și rezultate calitative a rolului său de coordonator pentru integrarea europeană a țării, personalul MAEIE a fost consolidat pe parcursul ultimilor doi ani cu 33 de unități diplomatice noi (atingând cifra totală de 171 unități), dedicate, cu preponderență, integrării europene, dezvoltării relațiilor bilaterale cu țările din Europa Occidentală, Centrală și de Sud-Est, Americii de Nord și încheierii tratatelor internaționale.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
ȘI INTEGRĂRII EUROPENE AL
REPUBLICII MOLDOVA

ANGAJĂM DIPLOMAȚI

FII PARTE A ECHIPEI!

- Cooperare Bilaterală
- Integrare Europeană
- Cooperare Multilaterală

**TERMEN LIMITĂ:
23 ȘI 26 IUNIE**

DETAII LA:
WWW.MFA.GOV.MD/RO/CARIERE

În baza concursurilor organizate, până la data acestui raport, echipa MAEIE a fost completată cu **28 de angajați** în aparatul central al ministerului. Au fost consolidate, în special, Direcția integrare europeană (9 unități), Direcția cooperare multilaterală (4 unități), Direcția drept internațional (4 unități), Direcția cooperare bilaterală (2 unități), Direcția protocol diplomatic de stat (2 unități).

Egalitatea de gen la MAEIE

În anul 2023, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a adus contribuții semnificative în promovarea egalității de gen și împuternicirea femeilor, atât în cadrul politicii externe, cât și la nivel instituțional, prin crearea unui grup de lucru pentru promovarea și sporirea egalității de gen în serviciul diplomatic. Cu o abordare pro-activă și în colaborare strânsă cu Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitatea Femeilor (UNWomen) și A.O. „Institutum Virtutes Civilis”, MAEIE a inițiat și coordonat o serie de evenimente menite să consolideze o cultură instituțională echitabilă și incluzivă.

În data de 8 martie 2023, cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii, a avut loc un eveniment deosebit – **„Aderarea Moldovei la UE: o discuție cu femeile ministre din UE”**. La această discuție, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, Vicepremierul, Ministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu Popescu, și Ministra Sănătății, Ala Nemerenco, au luat parte, alături de femeile ministre din formatul „Salzburg NGEN” (Austria, Bulgaria, Franța, Germania, Liechtenstein, Lituania, România și Suedia). Evenimentul a adus în prim-plan contribuția femeilor în procesul de integrare europeană a Moldovei.

La 24 iunie, marcând prima aniversare a Zilei Internaționale a Femeii în Diplomatie, declarată de Adunarea Generală a ONU în 2022, MAEIE a lansat o campanie de video-uri cu femeile șefe de misiuni diplomatice. Scopul a fost de a oferi vizibilitate și a promova femeile în profesia de diplomat.

În perioada 1-2 noiembrie reprezentantele MAEIE au participat la cea de-a doua Conferință privind conturarea politicii externe feministe (Shopping Feminist Foreign Policy Conference 2023), organizată la Haga de către Guvernul olandez în contextul promovării unei politici externe incluzive, care militează pentru egalitate în drepturi. La sfârșitul acestui an, continuând eforturile dedicate creșterii culturii instituționale de gen, o delegație a MAEIE a efectuat o vizită de instruire în Franța. Scopul acestei vizite a fost de a se familiariza cu experiența Franței în promovarea unei politici externe feministe, atât la nivel național, cât și în cadrul sistemului diplomatic. Prin aceste inițiativă și participări active, MAEIE a demonstrat angajamentul ferm în construirea unei societăți și a unei diplomații echitabile și incluzive, punând accentul pe rolul vital al femeilor în sfera politică și diplomatică.

Comunicare și transparență

În cursul acestui an, conducerea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene a participat la peste 30 de interviuri acordate presei naționale și peste 25 de interviuri pentru presa internațională. De asemenea, au fost publicate 396 de comunicate de presă, iar Viceprim-ministrul Nicu Popescu a susținut șase conferințe de presă în urma unor evenimente sau vizite de importanță majoră și alte 27 de briefinguri/conferințe de presă cu

participarea omologilor care au vizitat țara noastră, precum și peste 20 de discursuri în cadrul vizitelor din străinătate sau în foruri multilaterale.

Viceprim-ministrul Nicu Popescu a oferit zeci de interviuri pentru presa internațională de renume, inclusiv pentru [Deutsche Welle](#), [The Washington Post](#), [CNN](#), [La Reppublica](#), [Politico](#), [Agência Lusa](#), [Notícias ao Minuto](#), [Xinhua](#), [El Mundo](#), [France 24](#), [Reuters](#), [Euractiv](#), [The Guardian](#), [Euronews](#), [Financial Times](#), și altele. În anul 2023, MAEIE a acordat acreditare pentru 121 de jurnaliști străini.

Biroul de presă al MAEIE a recepționat peste 500 de solicitări de informații, în format telefonic, prin aplicații de mesagerie și e-mail. Biroul de presă a realizat și șase spoturi video informative cu angajații MAEIE, creând și un spațiu mediatic dedicat, cu suportul USAID. Direcția Afaceri Consulare a recepționat și examinat 203 petiții, au primit 2500 de apeluri telefonice și peste 2300 de adresări prin intermediul rețelelor de socializare și e-mail.

